

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ МІЖСТАТЕВИХ ВІДМІННОСТЕЙ У ЗДІБНОСТЯХ ЛЮДИНИ

В умовах кардинальних змін багатьом психологам став очевидним той факт, що через вплив демократизації суспільства статевої властивості чоловіків і жінок стають все менш поляризованими і все більш перетинаються.

Особливої уваги потребує вивчення розвитку здібностей сучасних жінок і чоловіків, оскільки зміна статевої ролі впливає на напрям інтелектуального розвитку людини, і біологічна основа не є визначальним чинником цього розвитку.

Прояв здібностей постає важливим елементом у житті кожного. Завдяки активному розвитку здібностей особистість легко засвоює знання та оволодіває навичками, що надалі допомагають їй по життю. Здібності постають сукупністю властивостей, включають в себе вольові та емоційні особливості людини.

О. Ковальов вбачає в здібностях синтез властивостей людської особистості, що відповідає вимогам діяльності і забезпечує високі досягнення в ній [1]. Іншу думку має Б. Теплов, який вважає, що здібності – це такі індивідуально-психологічні особливості, від яких залежить успішність виконання однієї чи декількох діяльностей. Вони не зводяться до наявних навичок, умінь і знань, але можуть пояснити легкість і швидкість набуття цих навичок і знань [2]. В. Дружинін виділяє три підходи щодо дослідження творчих здібностей: роль інтелекту, незалежність креативності від інтелекту, зумовленість інтелектуальною обдарованістю, особистими якостями та мотивацією [3].

Розглянувши певну закономірність засвоєння здібностей, їх прояву у чоловіків та жінок, провівши дослідження та його аналіз, ми отримали результати та зробили висновки на рахунок того, що у чоловіків вищий рівень творчих здібностей, ніж у жінок, проте кількісний показник середнього рівня розвитку здібностей у жінок вищий, аніж у чоловіків. Тому якщо розглядати саме творчі здібності, то маскулініні чоловіки з більшою легкістю і якіснішим рівнем оволодівають усіма здібностями, аніж фемінні жінки, що пов'язані з творчістю та мистецтвом, мають більш високий рівень творчих здібностей, що характеризуються спроможністю вирішення нестандартних завдань, самостійним розв'язанням проблеми, вмінням використовувати різноманітні методи.

Зазвичай такі люди нелогічні, неподатливі, часто сповнені протиріч. Творчі особистості мають тенденцію до керування колективом в невизначених і критичних ситуаціях, часто заперечують розпорядження і норми, не звертаючи уваги на існуючі звичаї, не схильні до сумнівів; розробляючи ідеї, не вважають за потрібне отримати підтримку керівництва. Людей з низьким рівнем творчих здібностей можна охарактеризувати як обачливих, дисциплінованих, слухняних. Вирішують проблеми уже випробованими і відомими методами, зазвичай, вони логічні та надійні. Досягають мети будь-якою ціною, будь-якими методами, засобами, здатні до високого ступеню точності при виконанні дрібних операцій, шаблонної роботи, користуються довірою колективу лише в спокійній, стандартній ситуації.

Частіше всього у будь-яких дослідженнях береться до уваги чинник статі, тому існує чимало даних про відмінності психологічних характеристик у чоловіків і жінок. Багато досліджень було проведено на вивчення варіації у здібностях. Ще А.Л. Гезелл дослідив і зауважив, що чоловіки в порівнянні з жінками мають краще розвинуту велику моторику, а жінки – дрібну. Порівнюючи інтелект і здібності, було помічено, що жінки мають більший словниковий запас, вищу швидкість і чіткість мовлення. Це можна пояснити тим, що мами більше розмовляють з дочками, ніж із синами. Загальний показник інтелекту у чоловіків, зазвичай, дещо вищий. Проте жінок із середнім рівнем інтелекту більше, ніж чоловіків. Такі результати ми маємо завдяки наявності у вибірці чоловіків з фемінною статево-рольовою ідентичністю, тоді як у маскулініних чоловіків інтелект не відрізняється від інтелекту жінок.

Список літератури

- 1) Беляев, И. А. Целостность человека в аспекте взаимосвязи его способностей и потребностей : монография / И. А. Беляев. — Оренбург : ОГИМ, 2011. — 360 с.
- 2) Щорс В. В. Организация работы с одарёнными детьми / В. В. Щорс // Технология. Все для учителя – № 11. – 2014. – 10 с.
- 3) Дружинин, В. Н. Психология общих способностей : учебное пособие для бакалавриата, специалитета и магистратуры / В. Н. Дружинин. — 3-е изд. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 349 с.

Науковий керівник: Литвинчук Н.Б.,
ст. викладач